

PRAVILNIK

o tehničkim i zdravstveno-tehničkim zaštitnim mjerama na plovnim objektima unutrašnje plovidbe

(SL, br. 20/50)

I OPREME ODREDBE

lanak 1.

Odredbe ovog pravilnika primjenjivat će se na sve plovne objekte unutrašnje plovidbe na rijekama, kanalima i jezerima, na kojima ima zaposlenih osoba.

lanak 2.

Odgovorni rukovodilac odnosno vlasnik plovnog objekta se je dužan brinuti da plovni objekti budu opskrbljeni svim tehničkim i zdravstveno-tehničkim sredstvima, i da se ova održavaju u takvom stanju da posada plovnih objekata bude zaštićena od nesretnih slučajeva, profesionalnih bolesti i bolesti i ozljeda u vezi sa radom.

Zapovjednik, odnosno starješina plovnog objekta se je dužan brinuti, da posada plovnog objekta upotrebljava pri radu sva propisana zaštitna sredstva i naprave i da se pridržava svih propisa koji su u tom cilju doneseni. Dužan je također brinuti se, da sva zaštitna sredstva i naprave budu uvijek u ispravnom stanju i pri ruci lanovima posade, u slučaju kvara da na vrijeme budu popravljeni, a dotrajali da pravodobno budu zamijenjeni ispravnim.

lanak 3.

Svaki lan posade dužan je pridržavati se svih propisa, uputa i odredaba koji se odnose na spremanje nesretnih slučajeva, profesionalnih bolesti, bolesti i ozljeda u vezi sa radom, kao i svih propisa koji se odnose na opremanju sigurnost lanova posade. U tom cilju svaki lan posade dužan se je upoznati sa svim sigurnosnim propisima koji se odnose na njegov krug rada.

lanak 4.

Rukovodilac je dužan ovim lanovima posade koji su za vrijeme rada izloženi utjecaju raznih vremenskih nepogoda, hladnoće, toplosti, vlazi, prašini i drugim neistostima, osigurati narođenu zaštitnu odjeću i obuću (impregnirana i topla odijela, bunde, radna odijela, tople i gumenе izme, kožnu zaštitnu obuću, zaštitne rukavice kišne kabanice, zaštitne kape i slično).

lanak 5.

Strojevi, naprave, aparati, ure aji, alat i sl. moraju prije upotrebe biti ispitani u pogledu njihove ispravnosti od strane na to odre enih lanova posade plovog objekta.

Svaki lan posade kada zapazi bilo kakve nedostatke, nepravilnosti, izvanredne ili nenormalne pojave na ure ajima i plovnom objektu, dužan je o tome obavijestiti zapovjednika, odnosno starješinu plovog objekta, a u odsustvu ovoga njegovog zamjenika. Ovo će se unijeti u dnevnik plovog objekta.

lanak 6.

Strojevi, alat, aparati, naprave, ure aji i ostali predmeti kojima se posada služi pri radu, zatim sigurnosne naprave, ure aji i zaštitna sredstva, zaštitna obu a i odje a, moraju se upotrebljavati samo u ovu svrhu za koju su namijenjeni. Sa njima treba pažljivo rukovati, a posle upotrebe o istiti ih i staviti na njihova odre ena mjesta.

II. TEHNIKE ZAŠTITNE MJERE I URE AJI

A. Paluba

Ograde

lanak 7.

Paluba i svaki izloženi dio plovog objekta: mostovi, otvori, skladišta, platforme i sl., moraju biti ogra eni sigurnom željeznom ogradom. Dijelovi gdje je to neophodno mogu biti ogra eni i pokretnom ogradom od eli nog užeta. Ograda u svakom slu aju mora biti visoka najmanje 0,70 m na najmanjem plovnom objektu.

Prema konstrukciji plovog objekta, ograda može biti puna, rešetkasta ili otvorena. Na otvorenoj ogradi horizontalne pre ke ne smiju biti razmagnute više od 0,25 m. Puna ograda mora imati dovoljan broj otvora za odlijevanje vode.

lanak 8.

Teretnjaci kod kojih se otvori skladišta zatvaraju poklopциma, moraju imati duž oba boka pokretnuogradu od eli nog užeta. Ograda mora biti podijeljena u nekoliko dijelova i smještena tako, da ne smeta brzom i pravilnom radu oko vezivanja i pripremanja teretnjaka za vu u. Stupovi ograde imaju se obarati duž ruba palube. Cijelom dužinom ograda mora imati izme u plovog užeta i palube još dva tanja užeta, zategnuta vodoravno i vezana za stupove ograde.

Teretnjaci i ostali plovni objekti kod kojih se otvori skladišta zatvaraju poklopциma (blatnja e, drvarice, teretnjaci za prijevoz kamena, drva, uglja, koksa sijena i sl.) ne moraju imati rubnu ogradu propisanu stavkom 1 ovog lanka, ali moraju imati dobro pri vrš ene metalne pridržnice duž ugra enih ograda na otvorima skladišta.

lanak 9.

Manji motorni teglja i i ostali manji objekti na kojima je nemoguće postaviti ogradu na palubu, moraju imati duž bočnih strana nadgradnje vrsto ugrađene metalne pridržnice.

lanak 10.

Plovni objekti koji služe za prijevoz putnika, kola, automobila i dr. sa jedne obale na drugu (skele, brodarice i sl.) moraju biti sa bočnim strana ograničeni vrstom ogradom visokom najmanje 1 m, a sa ulazne i izlazne strane moraju imati pokretnu ogradu.

lanak 11.

Paluba pristana mora imati vrstu ogradu visoku najmanje 1 m, koja se otvara na prilazima (plovnom objektu).

lanak 12.

Svaki plovni objekt mora imati duž cijelog ruba palube branik (nogobran) visine najmanje 0,06 m nad palubom. Branik mora imati dovoljan broj otvora za odlijevanje vode. Otvori moraju biti tako izvedeni, da ne ometaju rad sa užadima.

lanak 13.

Vanjske strane kormilarnice teretnjaka moraju biti opskrbljene sigurno pri vršenim metalnim pridržnicima. Ovakvi pridržnici imaju se pri vrstiti i na vanjskim stranama svih nadgradnja gdje nije moguće postaviti stalne ili pokretnе ograde.

Dio palube teretnjaka na pramcu i krmi mora biti ogranjen punom metalnom ogradom, visokom najmanje 0,30 m nad palubom.

Ograde otvora na palubi

lanak 14.

Oko svih otvora na palubi moraju biti postavljene ugrađene ograde visoke najmanje 0,30 m nad palubom.

Ako iz konstrukcijskih ili drugih razloga oko otvora na palubi nije moguće postaviti ugrađenu ogradu, takvi otvori moraju biti pokriveni vrstom i sigurnim poklopacima. Ovi otvori, im se otkriju i za sve vrijeme dok su otkriveni, a isto tako i otvori skladišta sa ugrađenom ogradom nižom od 0,80 m, moraju biti ogranjeni i sigurnom pokretnom ogradom na stranama, na kojima se ne ometa rad oko ukrcavanja i iskrcavanja - utovara.

lanak 15.

Teretnjaci kod kojih se otvori skladišta pokrivaju poklopacima, moraju imati oko ovih otvora ugrađenu punu ogradu, visoku najmanje 0,30 m nad palubom.

Teretnjaci i ostali plovni objekti spomenuti u drugom stavku 1. 8. ovog pravilnika, kod kojih se otvori skladišta ne pokrivaju poklopacima moraju imati oko ovih otvora pomićnu ogradu visoku najmanje 0,70 m nad palubom na najmanjim plovnim objektima. Ukoliko

ovakva ograda, iz opravdanih razloga, ne može biti izgrađena u visini od 0,70 m, mora se oko otvora skladišta do ove visine postaviti i pokretna ograda iznad ugrane pune ograde, koja ne smije biti niža od 0,30 m.

Između ograda oko otvora skladišta i branika duž ruba palube mora biti slobodan prolaz širok najmanje 0,80 m.

lanak 16.

Za vrijeme provjetravanja skladišta, na teretnjacima iji skladišni otvori imaju ograde od 0,30 m dozvoljeno je samo prvi i posljednji poklopac svakog skladišta pomaći ustranu za polovinu površine jednog poklopca. Inače, svaki otvor moraju biti pokriveni uvijek kada se ne upotrebljavaju. Ovi poklopci se mogu pomaknuti potpuno ustranu ako se ispod istih nalaze solidne metalne ili drvene rešetke ili mreže.

Cijevi

lanak 17.

Parne i vodovodne cijevi koje prolaze palubom, moraju cijelom svojom dužinom biti pokrivene vrstom (zaštitnim) limom. Cijevi i (zaštitni) lim na cijevima moraju biti tako postavljeni da ne ometaju slobodan prolaz.

Lanci

lanak 18.

Lanci i šipke za pokretanje kormila, ako prolaze palubom, moraju biti dobro zaštićeni poklopци koji se mogu lako i brzo skidati.

Jaram (kvadrant) kormila mora biti pokriven zaštitnim poklopcem.

Kormila sa uređajem za rukovanje pokretanje moraju imati koštice.

Stepenice i ljestvice

lanak 19.

Stepenice koje vode sa glavne na gornju palubu, zapovjednički most ili u prostorije pod palubom, moraju biti široke najmanje 0,50 m i ne smiju imati nagib veći od 65° . One moraju biti na injene od jake metalne ili drvene građe, a ograne s obje strane zaštitnom ogradom sa oblim ruknim zahvatnicama, koji su na krajevima zaobljeni. Prednji dio gornje površine svake stepenice mora biti orubljen hraptavim metalom.

lanak 20.

Stepenice kojima se silazi sa palube u namjeru, moraju imati na gornjem kraju jak lanac ili elastičnu užu, radi zabacivanja na bitvu. Donji kraj stepenica mora biti podvijen prema boku plovног objekta, kako bi se osigurao vrsti oslonac i lakše kretanje po stepenicama.

Zabranjena je upotreba stepenica sa kukama na gornjem kraju.

lanak 21.

Stepenice kojima se silazi sa palube u skladište plovog objekta ne smiju imati nagib ve i od 65° , moraju biti najmanje 1,20 m široke i moraju biti osigurane od pomicanja.

lanak 22.

Most (skela) za izlaženje sa plovog objekta na kopno, odnosno pristan ili za prijelaz na drugi plovni objekt, mora biti širok najmanje 0,80 m na injen od dasaka debljine najmanje 0,05 m, a sa obje strane mora imati sigurnu ogradu visoku najmanje 1 m. Nagib mosta ne smije biti ve i od 25° . Prema potrebi mora biti dovoljno poduprta, tako da za vrijeme prijelaza preko mosta bude isklju ena mogu nost prevrtanja, rušenja, odnosno ve ih gibanja. Pod mosta mora imati popre ne branike. No u most mora biti dobro osvijetljen.

lanak 23.

Pristupni most koji vezuje pristan sa kopnom mora biti širok najmanje 2 m i s obje strane mora imati sigurnu ogradu visoku najmanje 1 m.

Prolazi

lanak 24.

Prolazi na otvorenim palubama, prilazi amcima za spašavanje i mjestima vršenja službe, prolazi i hodnici u potpalubnim prostorijama ili u nadogradnji ne smiju biti zakr eni predmetima koji bi mogli smetati slobodno kretanje. Prolazi moraju biti toliko široki, da se dvije osobe mogu mimo i.

Pri gra enju novih objekata treba nastojati da se svi hodnici, odnosno prolazi grade u pravoj liniji.

Slobodna visina hodnika od poda do gornjeg ruba stropa ili krovne grede, mora iznositi 2 m. Na plovilima kod kojih iz konstrukcijskih razloga to nije mogu e posti i, slobodna visina hodnika može biti i ispod 2 m., ali najmanja od 1,80 m.

lanak 25.

Kad se na palubi teretnjaka nalazi teret (ugalj, koks, drvo, sijeno i sl.) moraju postojati slobodni bo ni prolazi široki najmanje 0,60 m. Na isti na in moraju biti osigurani prilazi stambenim prostorijama i svima ure ajima plovog objekta.

Kada visina tereta na palubi prelazi 1 m, a iz bilo kojih razloga ne postoji bo na ograda, propisana l. 8. ovog pravilnika, radi sigurnosti kretanja moraju cijelom dužinom bo nih prolaza biti zategnuti jaki konopci. Ako sigurnost kretanja dužinom teretnjaka zahtijeva da se prelazi i preko naslaganog tereta, onda e se na pram anoj i krmnoj strani uz teret prisloniti stepenice.

Na mjestima, gdje se radi sa eli nim užadima, mora biti dovoljno prostora, a naro ito na pramcu i krmi teretnjaka.

Zapovjedni ki most i kormilarnica

lanak 26.

Zapovjedni ki most na plovnim objektima sa vlastitim pogonom mora biti tako ogradaen i opskrbljen takvim ure ajem, da je osoblje pri vršenju navigacione službe dobro zašti eno od atmosferskih nepogoda.

Ograda mosta mora biti visoka najmanje 0,80 m, a može biti puna ili otvorena, što zavisi od konstrukcijskih osobina plovnog objekta.

lanak 27.

Kormilarnica mora biti dovoljno prostrana, da se zaposleno osoblje može u njoj slobodno kretati.

Kormilarnice na teretnjacima i ostalim plovnim objektima bez vlastitog pogona preko 40 t nosivosti, moraju biti dobro zatvorene i zastakljene, tako da je kormilaru omogu en vidik na sve strane. One moraju imati ure aj za grijanje, klupu i dovoljno prostora da se zaposleno osoblje može slobodno kretati.

Kormilarnica na plovnim objektima sa vlastitim pogonom mora biti sa svih strana dobro zatvorena i zastakljena tako, da je kormilaru omogu en vidik na sve strane. Ona mora imati dvoja bo na vrata, ure aj za grijanje, klupu sa strunja om i, ukoliko ima prostora, mali ormara, stol i stolice.

Kormilarnice teretnjaka koji prolaze kroz erdapske brzake i gornji Dunav, moraju pored naprijed navedenog imati i dovoljno mjesta za 4 osobe.

Svi plovni objekti, bez obzira na veli inu, vrstu ili namjenu, sa ure ajem za ru no pokretanje kormila, moraju imati preko paoka kormilarskog kota a pri vršen metalni vijenac, obložen materijalom koji loše provodi toplinu.

Dizalice za teret

lanak 28.

Dizalice za teret moraju biti tako gra ene i u takvom stanju održavane, da sa sigurnoš u mogu dizati i nositi najve u težinu za koju su gra ene. Dopuseno optere enje dizalice mora biti vidljivo ozna eno u tonama na samoj dizalici. Zabranjeno je dizati i spuštati u brodska skladišta osobe s pomo u ure aja za ukrcavanje i iskrcavanje tereta, kao i svako zadržavanje i prlaženje ispod dizalice za vrijeme njihovog rada.

Sva užeta za dizalicu moraju biti od elika sa promjerom koji odgovara najve em dozvoljenom optere enju dizalice. Zabranjeno je upotrebljavati nadopletenu (nastavljenu) užad i užad sa napuklim nitima.

Kuka dizalice mora biti opskrbljena automatskim zatvaračem koji dobro funkcioniра, koji se ne može otvoriti kad se nosi teret.

Vitla

lanak 29.

Vitlom smiju rukovati samo one osobe koje su za to sposobljene.

Vitla moraju imati ispravne komice. Ručice za ručno okretanje vitla moraju biti sigurno pričvršćene i imati obostranu skakalicu, koja sprečava povratni udarac ručice. Na svakom vitlu mora biti na vidnom mjestu označeno njegovo najveće dozvoljeno opterećenje u tonama. Pokretni dijelovi vitla moraju biti zaštićeni u blizini radnih mjeseta i stalnih prolaza.

Zapovjednik odnosno starješina plovног objekta dužan je povremeno vršiti pregled svih naprava i uređaja za ukrcavanje i iskrcavanje tereta i utvrditi stanje bilježiti u dnevnik plovног objekta. Naročito je dužan vršiti pregled prije početka i za vrijeme ukrcavanja i iskrcavanja tereta.

Svaki plovni objekt mora imati isprave o ispravnom stanju uređaja za dizanje tereta, izdate od strane za to nadležnog organa.

Uređaj za vezivanje plovног objekta i uređaj za vuču – tegljenje

lanak 30.

Sidreni uređaj mora osiguravati u svim prilikama plovidbe brzo spuštanje i dizanje sidra i sigurno držanje plovног objekta na sidru. Lanac sidra ne smije imati karika sa ispalim sklepovima (poprečnim umetcima) i ne smije slobodno prelaziti preko lančanika za povlačenje lanca na motovilu.

Plovni objekt sa vlastitim pogonom, nije je sidro teže od 200 kg, treba imati parni ili motorni uređaj za dizanje sidra.

Glavno sidro dunavskog tipa mora imati i glavni i pomoćni lanac, kao i vilicu za glavni lanac.

Ispravnost uređaja dužan je provjeravati zapovjednik, odnosno starješina plovног objekta.

lanak 31.

Uređaj za vuču mora biti u ispravnom stanju. Bitve i ostali mehanizmi za vuču moraju biti vrsto spojeni sa tijelom plovног objekta. Drvene bitve ne smiju imati trulih dijelova, a njihova vanjska istrošenost u promjeru ne smije biti veća od 20%. Vuči nici ne smiju imati napuklih niti i zadebljanja koja bi ometala slobodno izvlačenje užeta. Vuča na kuka i zaštitni luk ne smiju imati napuklina ili oštete enja koja bi mogla dovesti do kidanja vučnika ili njegovog otkaivanja sa vučne kuke.

eli na užad

lanak 32.

Spojevi (nadopleti) užeta moraju biti brižljivo izvedeni i zašti eni poveznicima. Živi kraj užeta za vezivanje moraju biti opskrbljen om om (kloc). Krajevi užeta za vezivanje moraju biti zašti eni poveznicima.

eli na užad moraju biti namotana na posebnim vretenima, opskrbljenim ru nom ko nicom. Ova vretena moraju biti pri vrš ena na palubi kad god je to mogu e. eli na užad mogu biti složena na postolju za užad samo kada na odnosnom mjestu ne može biti postavljen bubanj, o emu odlu uje nadležna inspekcija rada. eli na užad namijenjena vu i vezivanjem ili manevru, moraju biti omotana jakim konopcem duž upletaka na om i (kloc). Ako su takva užad ošte ena, moraju biti omotana platnom a preko platna jakim konopcem. Po završenom radu užad moraju biti namotana na bubenjeve ili složena u kolutima i smještena na odre ena postolja.

Zaštitni lukovi plovnih objekata sa vlastitim pogonom ne smiju imati oštih rubova, ve glatku površinu po kojoj e vu nik (uže za vu u) slobodno kliziti.

B. Ventilacija skladišta, spremišta za potrošni materijal i tovarnog prostora za teku e gorivo

lanak 33.

Skladišta plovnih objekata koji prevoze lako zapaljive materije koje razvijaju lako zapaljive plinove moraju biti opskrbljena specijalnim odušnicima za spre avanje porasta unutrašnjeg tlaka.

lanak 34.

Pristup u zatvorene prostorije spremišta uglja i sl., u kojima postoji mogu nost prisustva otrovnih plinova ili pare, smije se dozvoliti samo pod nadzorom jedne osobe koja se nalazi izvan ovakvih prostorija i uz upotrebu prethodnih sigurnosnih mjera (provjetravanje, dovo enje svježeg zraka, upotreba zaštitnih sredstava za dizanje, privezivanje i sl.).

Lako zapaljive teku ine u prostorijama pod palubom moraju biti smještene u posebno gra ene spremnike ili posude. Ovi spremnici, odnosno posude imaju se puniti samo sa palube s pomo u cijevi koje su naro ito ugra ene za tu svrhu. Za odvo enje plinova i zadaha ovakvi spremnici odnosno posude moraju imati ugra enu posebnu cijev koja se uzdiže iznad palube, a osigurana je od zapaljenja i eksplozije plinova.

lanak 35.

Spremišta u kojima su smješteni: boje, lakovi, petrolej, benzin i sli ni lako zapaljivi predmeti moraju biti željezna i obojena silikatnom bojom. Ova spremišta se moraju provjetravati i kroz njih zabranjeno je provoditi elektri ne instalacije (Vidi Pravilnik o zaštitnim mjerama protiv opasnosti od elektri ne struje u radnim prostorijama i radilištima). Ni u kom slu aju ne smiju se upotrebljavati za osvjetljenje ovih prostorija svjetiljke sa

otvorenim plamenom. Na brodovima sa vlastitim pogonom na paru u ovakve prostorije mora biti uvedena posebna cijev, sa napravom za gašenje požara.

Zabranjeno je ostavljanje u ovim spremištima upotrebljeni masni pamu njak (strojarski pamuk).

U spremištu lako zapaljivog potrošnog materijala, u tovarnom prostoru teretnjaka za prijevoz teku eg goriva i u spremištu za teku e gorivo na plovnim objektima sa motornim pogonom, smije se upotrijebiti samo osvjetljenje pomo u sigurnosnih svjetiljki (baterijske elektri ne lampe i sl.).

Smještaj strojeva ure aja za rashla ivanje

lanak 36.

Strojevi ure aja za rashla ivanje i ostali aparati i naprave za proizvodnju leda, sode-vode i sl., trebaju biti smješteni u odvojenim prostorijama, koje moraju biti stalno prirodno, a u slu aju potrebe i umjetno provjetravane.

C. Strojarnica i kotlovnica

Tehni ke i zaštitne mjere oko kotlova i strojeva

lanak 37.

Prostor ispod kotlova i oko strojeva mora biti dovoljno prostran, da zaposleno osoblje može nesmetano raditi bez opasnosti po zdravlje i život.

Prostорије strojarnice i kotlovnice moraju biti stepenicama neposredno spojene sa glavnom palubom. Ako se izme u kotlova i strojeva nalazi nepromo iva pregrada, svaka od ovih prostorija mora biti vezana sa palubnim stepenicama. Ove prostorije moraju biti me usobno povezane nepromo ivim vratima koja se otvaraju prema strojarnici.

Ako se kotlovi i strojevi plovног objekta ne nalaze u zajedni koj prostoriji, ve u zasebnim prostorijama, one moraju biti me usobno vezane dvostrukim sredstvom za vezu (govorna cijev i elektri no ili obi no zvonce, telefon i sl.).

Strojarnica i kotlovnica moraju biti dovoljno osvijetljene, aparati koji pokazuju visinu vode u kotlovima, ventili, napojne pumpe, naprave za podmazivanje, telegraf za zapovjedni ki most, kao i svi ostali važniji dijelovi na kotlu i stroju moraju biti dobro osvijetljeni, pa i po danu kada je to potrebno osvijetljenjem koje je nezavisno od glavnog generatora za osvijetljenje plovног objekta.

U prostorijama stroja i kotla ventilacija mora biti takva da temperatura mora biti podnošljiva i zrak ist. U tu svrhu moraju se postaviti ure aji za dovo enje svježeg i odvo enje pokvarenog zraka.

Spremište uglja

lanak 38.

Spremišta uglja moraju biti odijeljena od strojarnice i kotlovnice željeznom pregradom. Ova pregrada mora imati otvor za izvlačenje uglja koji ne smije biti uži od 0,70 m i niži od 1,10 m. Ovaj otvor mora se zatvarati poklopcem na žlijeb.

Spremišta uglja moraju biti stalno provjetravana, a kada se u njima radi i dobro osvijetljena elektricnim ili sigurnosnim svjetiljkama.

Prolazi

lanak 39.

Prolazi oko strojeva i kotlova moraju biti široki najmanje 0,60 m i u visini najmanje od 1,80 m potpuno slobodni od svih predmeta i pokretnih dijelova strojeva, koji bi mogli ometati prolaz.

Na manjim plovnim objektima, gdje je to iz konstrukcijskih razloga nemoguće provesti, dozvoljeno je odstupanje uz suglasnost nadležne inspekcije rada.

Za pristup i rukovanje pojedinim dijelovima stroja, ako to nije konstrukcija zahtijeva, moraju se postaviti stepenice i platforme, ograde jakom metalnom ogradom, visine najmanje 0,80 m. Ograda mora biti do visine najmanje 0,20 m i rešetkasta.

Cijevi

lanak 40.

Cijevi za paru moraju biti obložene materijalom koji izolira toplinu i podešene za ispuštanje kondenzata, a parne cijevi u sastavu grijačih tijela, radijatora, dovoda do kondenzatora i drugo, moraju se zaštiti ogradama.

Zaštita na strojevima i uređajima

lanak 41.

Svi pokretni dijelovi stroja (zamašnjaci, zupanici, osovine, transmisije, poluge i sl.) moraju biti tako ograđeni, da osobe koje rade oko njih budu potpuno zaštićene.

Ručice kormila, ventila i kotača, kao i poluga za upravljanje strojevima, moraju biti od ugađanog materijala i zaobljene.

Svjedodžba kotla

lanak 42.

Kotao svakog parnog plovнog objekta mora biti pregledan od nadležnog organa za pregled stanja kotlova i sudova pod tlakom, i imati svjedodžbu o tome pregledu.

D. Ostale zaštitne mjere pri radu

Rad na održavanju i iš enju plovnog objekta

lanak 43.

Osobe zaposlene na struganju r e ili boje i na tucanju kama u kotlovima, moraju biti opskrbljene zaštitnim odijelom i nao alama.

Radovi na vanjskoj strani broda smiju se obavijati isklju ivo u vrijeme kada brod stoji na sidru, odnosno kad je vezan uz obalu ili pristan i kada to dozvoljavaju atmosferske prilike.

Kada se pranje, struganje ili bojanje vanjske strane broda vrši iz amca ili sa skele, ovi moraju biti privezani uz brod ili pridržavani od lanova posade. Kada se ovakav rad obavlja pomo u plivaju e skele, ova mora biti široka najmanje 1,20 m i ograna sa tri strane stalnom ili privremenom ogradom visokom 0,80 m.

Rad na bojanju broda obojenog štetnim po zdravlje (olovnim ili sl.) može se obavljati samo onda, ako je na tome zaposleno osoblje opskrbljeno zaštitnom odje om protiv otrovnih materija (zaštitno odijelo, kapa, rukavice), a kad se bojanje vrši prskanjem, zaposleno osoblje na ovom radu mora biti opskrbljeno i respiratorima.

lanak 44.

Za vrijeme atmosferskih nepogoda posade plovnih objekata smiju se zaposliti na otvorenoj palubi samo u slu aju radova izazvanih višom silom, kao i na radovima koji su neophodno vezani službom.

Za vrijeme ljetnih vru ina iznad prostorija za stanovanje i radionica mora biti razapet šator (fenda). Na krmenom dijelu broda bi e šator razapet u onolikoj mjeri, koliko dopušta rad sa vu nicama.

Radna prostorija

lanak 45.

Zatvorene radne prostorije moraju biti higijenski ure ene, zašti ene od štetnih atmosferskih utjecaja, dovoljno osvijetljene i opskrbljene ure ajima za ventilaciju i grijanje.

III. MJERE U POGLEDU URE ENJA STAMBENIH I OSTALIH PROSTORIJA

A Op e odredbe

lanak 46.

Na svim plovnim objektima unutrašnje plovidbe sa stalnom posadom moraju se nalaziti stambene prostorije.

Stambene prostorije trebaju biti odijeljene naro ito ugra enim zidovima radi zaštite od prodiranja zadaha, plinova i zvuka iz drugih prostorija.

Stambene prostorije ne smiju se nalaziti u neposrednoj blizini strojeva i kotlova. Ukoliko iz konstrukcijskih razloga ovo nije mogu e provesti, zidovi izme u prostorija stroja i kotla i stambenih prostorija moraju biti izolirani lošim vodi em topline i zvuka.

Na teretnjacima za prijevoz teku eg goriva stambene prostorije moraju biti odvojene od skladišta za ukrcavanje tereta nepromo ivim pregradama. Me uprostor pregleda (koferdam) mora biti ispunjen vodom, tako da ni u kom slu aju ne može do i do propuštanja i isparavanja plinova u stambene prostorije.

Zabranjeno je smještati stambene prostorije ispred kolizijske pregrade.

Smještaj stambenih prostorija

lanak 47.

Za stambene prostorije:

a) na teglja ima ima se iskoristiti sav slobodan prostor na palubi i pod palubom vode i ra una, da nadgradnja na palubi ne ometa pravilan rad posade i manevarsku sposobnost teglja a;

b) na motornim teretnim brodovima prvenstveno treba koristiti prostor palube na sredini broda, zatim ispod i iznad palube na pramcu kao i prostor u spuštenoj palubi na krmi;

v) na putni kim brodovima stambene prostorije za posadu moraju biti gra ene prvenstveno na sredini broda na palubi, a u nedostatku takvog prostora, pod palubom;

g) na teretnjacima ove prostorije moraju biti smještene na dijelu krme, na palubi i pod palubom i u spuštenoj palubi, a na dijelu pramca u spuštenoj palubi i pod palubom;

d) na drvaricama stambene prostorije moraju biti smještene na dijelu krme u spuštenoj palubi, a na dijelu pramca pod palubom ili u spuštenoj palubi;

) na drvaricama ispod 100 tona nosivosti stambene prostorije na dijelu krme mogu se sastojati od jednog odjeljenja, koje služi kao spava a kabine i kuhinja. Za posadu putni kih brodova ima se urediti zasebno blagovaonica, kupaonice sa tuševima i umivaonicima i nužnici.

Stambene prostorije na dijelu krme drvarice sastoje se od spava e kabine, kuhinje i nužnika, a na pramcu od jedne prostorije koja služi kao spava a kabina i kuhinja.

Stambene prostorije pod palubom drvarice koje se iz konstrukcijskih razloga ne bi moglo izvesti u visini od 1,75 m, moraju se graditi u spuštenoj palubi u visini od najmanje 1,90 m, tako da strop kabine nadvisuje palubu najmanje za 0,80 m.

Pod kabine ne smije ležati na dnu korita drvarice.

Pragovi ulaza koji sa palube vode u stambene prostorije moraju biti visoki najmanje 0,20 m.

lanak 48.

Odstupanja od odredaba ovog pravilnika u pogledu stambenih prostorija dopuštena su samo za manje plovne objekte u kojima stambene prostorije služe samo za povremeno provjetravanje posade. O ovome odlučuje nadležna inspekcija rada.

lanak 49.

Na drvaricama i teretnjacima mora biti postavljena ručna pumpa za punjenje spremnika vodom, koja služi za ispiranje nužnika, za kupaonicu i za druge potrebe.

lanak 50.

Zabranjen je smještaj putnika u stambene prostorije posade.

Veličina stambenih prostorija

lanak 51.

Pod visinom stambene prostorije podrazumijeva se visinsko rastojanje između poda i donje površine oplate stropa, odnosno donjeg ruba palube ograda (spone, nosača), mjereno na najnižem dijelu prostorije.

Visina prostorije, koja je snižena na vodovima smještenim ispod stropa, mjeri se od donjeg ruba vodova, odnosno od njihove zaštitne oplate.

Pod površinom stambene prostorije podrazumijeva se površina preostala poslije izgradnje unutrašnjih i pregrađenih zidova i prije unošenja ili ugradivanja namještaja.

Na plovnim objektima unutrašnje plovidbe sa vlastitim pogonom, visina stambenih prostorija mora iznositi najmanje 1,80 m. a na teretnjacima najmanje 2 m.

Površina poda u zajedničkim spavaćim kabinama mora iznositi najmanje $2,5 \text{ m}^2$ po lani posade, a u svim ostalim pojedinim kabinama površina poda ne smije biti manja od $4,5 \text{ m}^2$.

Zapremina zračnog prostora u zajedničkim spavaćim kabinama mora iznositi najmanje 4 m^3 po lani posade, a u pojedinim najmanje 6 m^3 .

lanak 52.

U zajedničkim spavaćim kabinama sa dvokatnim krevetima, visina prostorije ne smije biti manja od 2,10 m.

Stambene prostorije na pristaništima i stambenim brodovima moraju biti visoke 2,30 m. Razni prostor mora iznositi najmanje 11 m^3 po osobi.

Na in građena stambenih prostorija

lanak 53.

Svi željezni zidovi i stropovi stambenih prostorija moraju biti obloženi drvetom ili kojim drugim podesnim materijalom koji slabo provodi toplinu i ne propušta vlagu.

Oplate zidova i stropa moraju biti tako izvedene, da onemogu avaju zadržavanje štetočina.

Pod stambenih prostorija mora biti pokriven drvetom ili kojim drugim vodim em topline.

Spojevi zidova i poda i spojevi zidova i stropa moraju biti zaobljeni.

Svi odvodi vode iz stambenih prostorija i pomembnih prostorija moraju biti tako izgrađeni, da odvode vodu direktno izvan broda ili u sливник kotlovnice.

Zidovi i stropovi u spavaćim kabinama i blagovaonicama moraju biti glatki, bez pukotina, od materijala prikladnog za pranje i dezinfekciju, obojeni svjetlom bojom.

Zabranjeno je kroz stambene prostorije posade provoditi lance, konopce, cijevi i sl., osim dovoda namijenjenih uređaju stambene prostorije.

Osvjetljenje stambenih prostorija

lanak 54.

Stambene prostorije moraju biti u svako doba dobro osvijetljene.

Sve stambene prostorije moraju biti opskrbljene umjetnim osvjetljenjem. Stambene prostorije plovnih objekata sa vlastitim pogonom trebaju imati i električno osvjetljenje.

Zabranjeno je upotrebljavati za osvjetljenje svjetiljke sa tekućim gorivom koje isparava ispod 35°C .

Na plovnim objektima sa električnim osvjetljenjem iznad uzglavlja svakog lana posade u zajedničkim ili pojedinačnim spavaćim kabinama mora biti uvedeno svjetlo sa posebnim prekidačem.

U svim prostorijama plovnog objekta moraju postojati pripremljene svjetiljke za rezervno osvjetljenje u slučaju kvara centralnog osvjetljenja.

Grijanje stambenih prostorija

lanak 55.

Stambene prostorije svih plovnih objekta sa vlastitim pogonom moraju biti grijane parom, topлом vodom, toplim zrakom ili elektri nom strujom.

Kada se iz bilo kojih razloga stambene prostorije ne mogu grijati ure ajima navedenim u prednjem stavku, dopušteno je grijanje pe ima. Pe i moraju biti željezne, iznutra obložene šamotom. Dimnjak ovakvih pe i ne smije imati klju i mora biti opskrblijen napravom koja spre ava vra anje dima. Svaka pe mora imati zaklon protiv prekomjerne topline, i radi zaštite zida.

lanak 56.

Na teretnjacima za prijevoz teku eg goriva mogu se upotrebljavati samo pe i i štednjaci koji se lože drvima, ugljem ili teku im gorivom, koji odgovaraju sljede im uvjetima:

- a) brzina sagorijevanja mora biti mala, a toplina koju daju normalna;
- b) vra anje dima mora biti onemogu eno;
- v) a a i pepeo ne smiju odlaziti u dimnjak, ve imaju biti zadržani u odre enoj pregradi štednjaka ili pe i;
- g) na kraju dimnjaka mora biti postavljena gusta ži ana mreža radi spre avanja iskrenja.

Pe i i štednjaci na teretnjacima sa grijanjem pomo u plina butana ili petroleja moraju imati potpuno zatvoren plamen.

Provjetravanje stambenih prostorija

lanak 57.

Stambene prostorije moraju imati prirodnu, a po potrebi i umjetnu ventilaciju, koja ne smije prouzrokovati propuh. Dovodnici zraka ne smiju se nalaziti iznad kreveta.

Ure aji i ventilacije moraju biti gra eni i postavljeni tako, da kroz njih ne može prodirati voda.

Oznaka prostorija

lanak 58.

Iznad vrata svake stambene prostorije mora biti istaknut naziv prostorije i ozna ena njezin obujam u m^3 , kao i broj smještenih lanova posade.

B. Spava e kabine

Smještaj posade

lanak 59.

Posada plovog objekta mora biti smještena po sljede em rasporedu:

- 1) Rukovodioci i njihovi pomo nici u zasebnim kabinama sa po jednim krevetom.
- 2) Osoblje palube i osoblje stroja u posebnim kabinama u koje mogu biti smještena najviše 4 osobe.

Na plovnim objektima na kojima pored rukovodioca ukupan broj posade ne prelazi 4 osobe, posada palube i stroja može biti smještena u zajedni kim kabinama.

Žene u službi na brodu moraju imati odvojene kabine.

Gdje god dopušta prostor, mora se nastojati da zajedni ke kabine nemaju više od 2 kreveta.

Kreveti

lanak 60.

Svaki lan posade mora imati zaseban krevet. Kreveti moraju biti, što je više mogu e, odvojeni jedan od drugoga.

Kreveti ne smiju biti smješteni neposredno uz bo ni zid korita plovog objekta a isto tako, Gdje je to mogu e, ne smiju se postavljati uz zajedni ki zid dviju kabina s jedne i druge strane.

Prostor izme u dva usporedna paralelno postavljena kreveta u istoj kabini ne smije biti uži od 0,70 m, niti smije biti zakr en predmetima koji spre avaju slobodan prolaz.

Uzglavlja kreveta mogu se dodirivati, ali u tom slu aju moraju biti odvojena pregradama ili zavjesama visokim, 0,60 m iznad površine kreveta.

Kreveti moraju biti po unutrašnjoj mjeri dugi najmanje 1,90 m, a široki u zajedni kim kabinama najmanje 0,75 m, a u pojedina nim kabinama 0,90 m.

Kod kreveta koji su postavljeni jedan iznad drugog (dvokatno), donji krevet mora biti izdignut iznad poda najmanje 0,30 m. Iznad ovakvih kreveta mora u svakom slu aju postojati slobodan prostor najmanje 0,75 m. visine.

Ako se kreveti iz konstrukcijskih razloga moraju postaviti uz zid korita ili uz zid nepromo i ve pregrade, zidovi na tim mjestima moraju biti naro ito dobro izolirani protiv hladno e i vlage dopunskim drvenim štitnicima u visini od 0,45 m. iznad površine kreveta.

Kreveti moraju biti vrsto gra eni od ugla anog materijala (metala) ili tvrdog drveta, u prvom slu aju zašti eni od hr anja.

U kabinama sa jednim krevetom može se krevet graditi od tvrdog drveta i ispod njega ugraditi ladica. Izme u kreveta i ladice mora biti 0,10 m slobodnog prostora.

Izrada kreveta mora biti takva, da se oni mogu lako rasklopiti zbog iš enja.

Kod dvokatnih kreveta pristup gornjem krevetu treba omogu iti s pomo u posebnih ljestvica.

lanak 61.

Svaki krevet treba imati ži an uložak, prošiven madrac, punjen vunom ili konjskom strunom, visok najmanje 0,10 m i po dva uzglavlja (jastuka) od istog materijala. Madrac mora imati navlaku od vrstog platna.

Ispod ži anog uloška gornjih kreveta mora biti postavljeno gusto platno da se sprije i padanje prašine sa gornjeg na donji krevet.

Svaki krevet mora biti opskrbljen navlakama za jastuke, sa po dva vunena pokriva a i dvije plahte. Posteljno rublje mora se mijenjati tri puta mjese no, a po potrebi i nare enju zapovjednika broda i eš e.

U zajedni kim kabinama kreveti moraju imati izme u sebe pokretan zastor koji ne propušta svjetlost.

Oprema spava ih kabina

lanak 62.

Spava a kabina s jednim krevetom po pravilu mora imati: ormar za odijelo visine kabine, dubok najmanje 0,60 m, širok najmanje 0,80 m, s pregradom na vrhu i sa dvije ladice pri dnu, po ivaljku, naslonja , pisa i stol, police i ormari za knjige, dovoljan broj vješalice, porculanski umivaonik sa teku om topлом i hladnom vodom, toaletni ormar, ogledalo. Prozori i vrata moraju imati zavjese koji ne propuštaju svjetlost. Ispred kreveta mora biti prostira , a uz vrata otira za noge.

Spava e kabine sa dva kreveta po pravilu moraju imati: krevete koji e u slu aju nedovoljnog prostora biti ugra eni jedan povrh drugoga, dva ormara za odijelo, veli ine kao u prednjem stavku, stol i dvije stolice sa naslonom, jedan toaletni ormar za dvije osobe, ogledalo i dovoljan broj vješalice. Uz krevet ima se postaviti polica za knjige. Ispred kreveta mora se staviti prostira , a uz vrata otira za noge. Na prozorima i vratima moraju biti zavjese koje ne propuštaju svjetlost.

Zajedni ke spava e kabine sa tri i više kreveta po pravilu moraju imati: stol pokriven linoleumom, za svaku osobu stolicu sa naslonom, drveni ormar visine kabine, širok i dubok najmanje 0,60 m, sa pregradom na gornjem dijelu i jednom do dvije ladice pri dnu za najviše dvije osobe, toaletne ormari e sa ogledalom, uz svaki krevet policu za knjige. Na prozorima i vratima imaju se postaviti zavjese koje ne propuštaju svjetlost.

Namještaj mora biti politiran i jednostavnog oblika.

U svim spava im kabinama iznad uzglavlja krevete mora se nalaziti ure aj za smještaj pojasa za spašavanje.

Oprema spava ih kabina i kuhinja teretnjaka i drvarica

lanak 63.

Spava e kabine kormilara i mornara po pravilu moraju imati: dva kreveta najmanje dužine 1,90 i širine 0,90 m, no ne ormare, ormar za odijelo dubine 0,60 m, širine 1 m (za kabinu mornara najmanje širine 0,80 m) i visine do stropa (ako se ugra uju dva ormara moraju biti široki najmanje 1 m), stol sa dvije stolice, ogledalo, vješalice za odijelo i svjetiljke. Kreveti moraju biti opskrbljeni potpunom opremom sa dvije presvlake.

Kuhinje kormilara i mornara moraju imati: štednjak, ure aj za pranje posu a sa izljevom, stol i tri stolice (za kuhinju mornara sa dvije stolice), sanduk za ugalj-drvo, umivaonik sa ogledalom, limenu posudu za pitku vodu, vješalice za odijelo i svjetiljku. Za kuhinju mornara mora biti manji kredenac i ormar za posu e, a za kormilara ve i kredenac kao i po ivaljka duga 1,90 a široka 0,85 m. Kuhinje kormilara i mornara moraju biti opskrbljene svim potrebnim posu em i priborom za pripremanje jela.

Službene prostorije

lanak 64.

Na svim plovnim objektima po pravilu mora se nalaziti posebna službena prostorija.

Na plovnim objektima sa ograni enim prostorom službena prostorija izgradit e se prema ocjeni nadležne inspekcije rada za unutrašnju plovidbu.

U slu aju da spava a kabina brodskih pripravnika ili brodskog poru nika uslijed nedovoljnog prostora služi kao brodski ured, tada ova kabina mora imati za polovinu ve u površinu i obujam od drugih spava ih kabina s jednim krevetom.

Kao službena prostorija podrazumijevaju se i kabine na palubi zapovjednika broda i prvog strojara na teglja ima na kota e.

Blagovaonica

lanak 65.

Blagovaonice na brodovima sa vlastitim pogonom moraju biti prostrane, namještene i udešene tako, da ih posada istovremeno može koristiti za odmaranje i u kulturno-prosvjetne svrhe.

Na ve im brodovima uslijed odvojenosti stambenog prostora na dijelu pramca i krme, u svakom od ovih prostora mora postojati po jedna blagovaonica. Ako, prostor broda ne dopušta izgradnju dviju blagovaonica, može se postaviti samo jedna uz suglasnost nadležne

inspekcije rada za unutrašnju plovidbu. Stolovi u blagovaonicama moraju biti pokriveni linoleumom, ako plo a stola nije od tvrdog ugla anog drveta, da se može lako istiti. Oko stola mora se nalaziti dovoljan broj sjedišta, da sva posada, ili dio posade za koji je blagovaonica odre ena, može odjednom sjediti ugodno za stolom.

Blagovaonice po pravilu moraju imati sav potreban pribor za jelo, sa odgovaraju om rezervom.

U blagovaonici mora postojati ormar za posude i pribor i ormar za biblioteku.

Svaka blagovaonica mora imati elektri no kuhalo (za grijanje vode, kuhanje aja, kave itd.).

Prostorije za ostavljanje radne odje

lanak 66.

Na svim ve im plovnim objektima u blizini stambenih prostorija mora se nalaziti posebna prostorija udešena za sušenje i ostavu kišnih kabanica, izama i radnih odijela.

Kuhinja

lanak 67.

Kuhinja se mora nalaziti na palubi broda. Izuzetno, ako konstrukcija broda zahtijeva, kuhinja može biti smještena i pod palubom.

Kuhinja mora biti s obzirom na kapacitet broda, broj posade i putnika, dovoljno prostrana, sa ure ajima za dobro i lako provjetravanje i odvo enje toplog zraka (svjetlarnika). Zidovi trebaju biti obloženi bijelim kerami kim plo icama u visini od 1,50 m iznad poda. Pod mora biti poplo an kerami kim plo icama ili drugim sli nim materijalom i tako nagnut, da voda može slobodno otjecati kroz poseban otvor. Spojevi zidova i poda moraju biti zaobljeni.

Pribora za kuhanje i posluživanje jela mora biti u dovoljnem broju i u ispravnom stanju. Ure aj za pranje posuda mora imati slivnik i biti izra en od materijala koji se lako pere. Za sve potrebe u kuhinji (kuhanje, pranje posu a, pranje kuhinje i dr.) smije se upotrebljavati samo voda iz posebnih tankova za vodu za pi e. Stolovi za pripremanje hrane imaju biti prekriveni sa cin anim limom, podvijenim pod rubove stolne plo e.

Kuhinje kormilara i mornara na teretnjacima po pravilu moraju biti obložene kerami kim plo icama oko i ispod štednjaka, umivaonika i ure aja za pranja posu a, a ostali dio mora biti obložen drvetom.

Kuhinja mora biti uvijek dobro osvijetljena.

Ostava

lanak 68.

Na brodovima sa vlastitim pogonom životne namirnice se moraju udati u ostavama koje imaju prirodno provjetravanje i koje su zaštiene od utjecaja vlage, topoline, zadaha itd. Namirnice koje mogu podnosi visoku ili nisku temperaturu mogu biti smještene i u posebnim sanducima na palubi.

Otvori za provjetravanje i prozori ostave moraju imati željeznu rešetku i gustu mrežu žiši, koja sprejava ulazak insekata (muha i buba).

Unutrašnji zidovi ostave moraju biti obloženi materijalom koji slabo provodi toplinu, a u visini od 1,50 m iznad poda moraju biti obloženi keramičkim pločicama. Pod ostave mora biti isto tako pokriven keramičkim pločicama i nagnut, da voda može lako otjecati kroz otvor.

Ostava mora biti tako uređena da se pojedine vrste namirnica mogu ostavljati i udati na posebno određenim mjestima, radi održavanja u zdravom i upotrebljivom stanju. Ove police i pregrade moraju biti tako napravljene, da se mogu lako postavljati i skidati radi ušenja.

Police, pregrade, sanduci i slični uređaji moraju biti tako sagrađeni, da je onemogućen ulazak insektima i ostalim štetnim inama.

Na putničkim brodovima mora postojati posebna prostorija određena za pivnicu, u koju se ne smije ulaziti kroz ostavu.

Svaka ostava mora imati dovoljan broj mrežastih pokrivača za jelo.

Hladnjaci

lanak 69.

Svi brodovi sa vlastitim pogonom moraju imati hladnjake ili ledenice, u kojima se uvatiti hrana i namirnice, koje su podložne kvarenju.

IV. SANITARNI UREĐAJI

Kupaonice i umivaonici

lanak 70.

Na svakom većem plovnom objektu moraju postojati umivaonici i kupaonice, a na manjim umivaonici i tuševi.

Kupaonice i umivaonice se trebaju nalaziti pored spavačih kabina i imati poseban ulaz iz unutrašnjih hodnika. Za osoblje stroja na brodovima sa pogonom na ugalj, umivaonice i kupaonice moraju se nalaziti u blizini prostorije stroja i kotla. Neposredno uz kupaonice i umivaonice mora se nalaziti prostorija za ostavu odijela (sa potrebnim brojem vješalica).

U umivaonicima i kupaonicama mora biti provedena hladna i topla voda.

Umivaonika na brodu mora biti toliko, da se najmanje 1/3 lanova posade može umivati istovremeno. Kod određivanja broja umivaonika, ne uzimaju se u obzir oni lanovi posade za koje u spavačim kabinama postoje ugrađeni umivaonici.

Na plovnim objektima do 6 lanova posade po pravilu mora postojati jedan tuš.

Na plovnim objektima sa preko 6 lanova posade, mora po pravilu na svakih 6 lanova posade postojati po jedan tuš. (Preko tri, rađena se kao šest). Svakom lanu posade poslodavac je dužan staviti na raspolaganje dva ručnika i potrebnu količinu sapuna.

Perionice

lanak 71.

Na plovnim objektima sa vlastitim pogonom po pravilu mogu postojati perionice za rublje, s tekućom hladnom i topлом vodom i napravama za pranje rublja kao i sušionice.

Ove prostorije moraju biti odvojene od spavačih kabina i blagovaonica i moraju imati uređaj za provjetravanje i zagrijavanje.

Ukoliko na manjim i starim brodovima iz konstrukcijskih razloga nije moguće postaviti perionice, za tu svrhu prilagoditi će se umivaonice.

Na većim putnim brodovima moraju postojati posebne prostorije za pranje i sušenje rublja.

Gdje će se smjestiti peronica odlučuje nadležna inspekcija rada za unutrašnju plovidbu.

Pranje rublja se ne smije vršiti u stambenim prostorijama i u kuhinji.

Voda za piće i za sanitарне potrebe

lanak 72.

Voda namijenjena za piće i za sanitarnе potrebe mora biti u higijenskom pogledu ispravna i mora se držati u posebnim tankovima (ili bašama).

Tankovi se moraju puniti posebnim sisaljkama (crijevima), a njihova upotreba je zabranjena u bilo koju drugu svrhu.

Svi brodovi moraju imati ugrađene spremnike ili bašne, narođeno udešene za pitku vodu, koje mogu primiti koliko čvrste vode za 4 dana, radi unajmljivanja i da na svakog lana posade dolazi dnevno najmanje 10 litara vode. Ovakve posude treba povremeno, a najmanje jedanput tjedno ispirati ili oprati vrućom vodom. Ukoliko se u izuzetnim slučajevima ima upotrijebiti riječna voda za piće i sve potrebe kuhinje (kuhanje, pranje posuđa, pranje kuhinje i drugo), ona se mora prethodno filtrirati i prokuhati, pa piti uz dodatak osvježavajućih sokova, ili dezinficirati na propisan način klornim preparatom.

Nužnici

lanak 73.

Na plovnim objektima do 8 lanova posade mora se nalaziti jedan nužnik, a za svakih daljih 8 lanova još po jedan (preko 4 ra una se kao 8).

Nužnici moraju biti smješteni u blizini spava ih kabina, umivaonika i kupaonica, ali moraju biti od ovih odijeljeni i tako smješteni, da se u njih ne ulazi neposredno iz spava ih kabina, nego iz otvorenih hodnika.

Zidovi i podovi hodnika moraju biti od materijala koji ne propušta vodu. U visini od najmanje 1,50 m iznad poda zidovi moraju biti obloženi keramičkim pločicama. Ovakvim pločicama moraju biti popločani i podovi. Podovi moraju biti nagnuti prema mjestu izljeva, da voda sama otječe. Spojevi poda i zidova moraju biti zaobljeni.

Nužnik mora biti širok najmanje 0,70 m, a površina njegova mora biti najmanje 1 m².

Nužnici na palubi moraju biti zaštićeni od vremenskih nepogoda, a isto tako i prolazi koji vode do njih. Nužnici moraju imati preprostor sa umivaonikom za pranje ruku.

Sjedišta nužnika moraju biti od materijala koji se ne lomi, ne prska i ne hrana, sa drvenim poklopцима i sa automatskim dizanjem.

Nužnici moraju imati posebne naprave za ispiranje tekućom vodom. Odvodne cijevi moraju imati poseban ventil protiv prodiranja vode.

Ispiranje nužnika mora biti omogućeno i onda kada se ovaj nalazi ispod linije najveće gaženja plovnog objekta.

Nužnici na teretnjacima moraju imati poseban spremnik napunjen vodom radi automatskog ispiranja. Nužnici moraju imati naprave za prirodnu ventilaciju, odijeljene od svih drugih stambenih prostorija, moraju biti dobro osvijetljeni i danju i noću. Na brodovima sa vlastitim pogonom moraju biti zimi grijani.

Nužnici se moraju istiti najmanje jedanput dnevno, dezinficirati najmanje jedanput tjedno.

Pljuvaonica

lanak 74.

U svim stambenim prostorijama mora se nalaziti dovoljan broj higijenskih pljuvaonica sa vodom.

Pljuvaonice se moraju ispirati i istiti najmanje jedanput dnevno.

V. MJERE U POGLEDU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

lanak 75.

Zapovjednik, odnosno starješina, plovog objekta mora vršiti osobno ili preko odre enog službenika nadzor nad zdravstvenim mjerama i nad održavanjem higijene i isto e na plovnom objektu. zapovjednik, odnosno starješina plovog objekta je dužan jedanput tjedno, a po svom naho enju i više puta, osobno pregledati sve prostorije odre ene za posadu.

lanak 76.

Na svim plovnim objektima sa više od 15 lanova posade mora biti osposobljena jedna osoba i zadužena pored svoje redovne dužnosti vršiti i službu brodskog higijeni ara (1. 106. Op eg pravilnika o higijensko-tehni kim zaštitnim mjerama pri radu).

lanak 77.

Ako se na brodu pojavi zarazna bolest, nužnici, pljuvaonice i drugi predmeti, koji su opasni zbog prijenosa bolesti, moraju se prati i dezinficirati jedanput dnevno, a po potrebi i više puta.

Na brodu se moraju nalaziti efikasna sredstva za dezinfekciju.

lanak 78.

U ljeto sve prostorije za stanovanje kao i prostorije za rad i u kojima se posada zadržava moraju biti zašti ene odgovaraju im mrežama protiv insekata.

Ru na ljekarna na plovnim objektima

lanak 79.

Svaki plovni objekt mora imati ru nu ljekarnu smještenu u jednoj od lako pristupa nih službenih prostorija. Vrste i koli ine lijekova odre enju posebni propisi.

lanak 80.

Lijekovi i zavojni materijal uvaju se u zatvorenom ormari u, naro ito odre enom za tu svrhu.

Svaki takav ormari mora imati na tvrdom papiru otiskan popis lijekova koji se u njemu nalaze, na in njihove upotrebe, dopuštenu dozu i bolest protiv koje se može upotrijebiti lijek. Ista uputa se treba nalaziti i na svakoj posudi ili omotu lijeka.

Ljekarna mora imati dva klju a, od kojih je jedan kod zapovjednika, odnosno starješine plovog objekta ili dežurnog službenika, a drugi kod osobe osposobljene za davanje prve pomo i.

Lije enje bolesnika

lanak 81.

Prvu pomo na brodovima pruža i njeguje bolesnike osoba za to osposobljena. Ako se ukaže potreba, zapovjednik, odnosno starješina će se obratiti, po dolasku u pristanište i liječniku. U težim slučajevima prekinut će putovanje i svratiti u prvo najbliže pristanište gdje postoji liječnik.

Na brodu moraju uvijek biti u pripravnosti nosila da se bolesnik za slučaj potrebe može brzo i nesmetano iskrpati ili prekrcati.

Na brodovima sa preko 15 lana posade mora postojati odvojena prostorija za izoliranje bolesnika. Na manjim plovnim objektima, gdje nije moguće imati ovako odvojenu prostoriju za izoliranje bolesnika, upotrijebiti će se jedna posebna spavača kabina.

Prva pomo na manjim plovnim objektima i teretnjacima

lanak 82.

Na svim manjim plovnim objektima, teretnjacima, drvaricama i sl. moraju se nalaziti ormari i sa lijekovima i materijalom za pružanje prve pomoći u smislu čl. 104. Opremog pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu.

Bolesni ki dnevni izvještaji

lanak 83.

Zapovjednik, odnosno starješina plovnega objekta mora voditi bolesnički dnevnik, knjigu o evidenciji nesretnih slučajeva i profesionalnih bolesti, i o tome podnosi preko poduzeća, odnosno poslodavaca izvještaj nadležnoj inspekciji rada za unutrašnju plovidbu za svaki pojedini slučaj u roku od 24 sata i najdalje po pristajanju u prvu domu u luku.

Mjesečni izvještaj o svim bolestima i nesretnim slučajevima podnosi starješina preko poduzeća a Saveznoj sanitarnoj inspekciji.

Održavanje istočne na plovilima

lanak 84.

Stambene prostorije posade moraju se održavati u primjernom redu i istočno. Prostorije i posteljina moraju se redovno provjetravati.

Poslodavac je dužan o svom trošku nabaviti potrošni materijal za održavanje istočne (sapun, metle, etke, krpe, kuhinju itd.).

Za održavanje istočne je odgovoran zapovjednik, odnosno starješina plovnega objekta.

lanak 85.

Zapovjednik, odnosno starješina plovnega objekta mora poduzeti mjeru kojima će uništiti štetu na, plovnom objektu, ako ih ima. Ako je nemoguće uništiti štetu na, odnosno gamad uobičajenim sredstvima, zapovjednik, odnosno starješina će to

prijaviti nadležnom sanitarnom organu, koji će izvršiti temeljnu dezinsekciju, odnosno deratizaciju plovног objekta.

VI. MJERE SIGURNOSTI

Sredstva za spašavanje

lanak 86.

Sredstva za spašavanje moraju odgovarati namijenjenoj svrsi, biti uvijek u ispravnom stanju i spremna za upotrebu. Njihova ispravnost se mora povremeno kontrolirati, a tokom plovidbene sezone se moraju izvesti najmanje tri vježbe uzbune.

lanak 87.

Svaki plovni objekt sa posadom od 8 lanova mora imati jedan amac i dva vijenca za spašavanje, a sa posadom od preko 8 lanova dva amaca i etiri vijenca za spašavanje.

Uređaj za spuštanje amaca, kotura i njihove komore moraju biti uvijek u ispravnom stanju.

Na putnim brodovima osim amaca mora se nalaziti i dovoljan broj stolica, stolova i drugih sličnih predmeta, koji imaju biti tako podešeni da u slučaju potrebe mogu poslužiti kao sredstvo za spašavanje.

lanak 88.

amci moraju biti vrsto građeni da se na valovima i pod teretom dobro drže. Na obje strane prednjeg dijela, amac mora imati oznaku objekta kome pripada, a na sredini vanjskih strana boka, broj osoba koji može nositi.

amac mora slobodno visjeti na sohi, tako da se pokretom ruke (izvlačenjem skakavica iz zupanika) može brzo i lako spustiti u vodu. U svakom amcu moraju se nalaziti dva zavozna vesla i jedno kormilo, ispolac, aklja i kudjeljno uže dugo najmanje 30 m.

lanak 89.

Za svakog lana posade mora biti poseban pojasi ili prsluk za spašavanje, a na teretnjacima i drvaricama još i potreban broj rezervnih pojasa ili prsluka za lbove obitelji kormilara i mornara.

Vijenci i pojasevi za spašavanje moraju biti punjeni plutom ili drugim materijalom sa istim osobinama. Zabranjeno je puniti ih slamom, strugotinama i sl.

Vijenac mora biti orubljen kudjeljnim užetom sa ispustima za dohvrat ruke.

Pojasevi za spašavanje moraju biti tako na injeni i smješteni, da se mogu brzo i lako upotrijebiti.

Sredstva protiv požara

lanak 90.

Svaki brod i ostali veći plovni objekti sa vlastitim pogonom, moraju imati u prostorijama stroja i kotla dvije samostalne instalacije za izbacivanje vode.

Prije poletka plovidbene sezone zapovjednik broda, odnosno starješina plovnog objekta i najstariji strojar, moraju provjeriti da li sprave za izbacivanje vode mogu raditi sigurno i ispravno, da li su cijevi za epljene, da li na usisnim cijevima postoje ispravne mreže (sipa), da li ventilni ispravno rade po cijelom vodu i na razvodnim kutijama, da li je ispravan rad povratnih ventila u cijevima za izbacivanje vode, koji se nalaze na zidovima korita kod linije vode ili ispod nje.

Sredstva i oružja za gašenje požara moraju se nalaziti na lako pristupa nim mjestima i biti uvijek spremna za upotrebu.

Naprava (agregat) za gašenje požara mora biti smještena u strojarnici broda i lako pristupa na osoblju kod stroja i kotla.

Cijevi za vodu moraju imati priključke na takvim mjestima palube, odakle se vodenim mlazom mogu dostići i obuhvatiti sve prostorije pod palubom, na glavnoj palubi, nadgradnjama ili mostu.

Na mjestu gdje cijev za vodu izlazi na palubu, mora biti smješteno kudjeljno crijevo dovoljne dužine sa spojnicom za štrcaljku.

Osim štrcaljke za gašenje požara, na svakom brodu sa vlastitim pogonom mora biti dovoljan broj ispravnih sprava za potencijalno gašenje požara (ručni aparati). Te sprave moraju biti tako razmještene po prostorijama broda, da se u danom trenutku mogu lako upotrijebiti.

Zapovjednik broda, odnosno starješina većeg plovnog objekta mora obučiti posadu u rukovanju spravama za potencijalno gašenje požara, a brodski strojar osoblje kod stroja i kotla u rukovanju sa motornom i parnom štrcaljkom za požar.

lanak 91.

Teretnjaci za prijevoz tekućeg goriva (tankovi) i motorni tankovi, moraju biti opskrbljeni uređajem za gašenje požara, spravama za prskanje pjene i vode u vidu kišnih kapljica, sanducima sa pijeskom i lopatama.

U plovnim objektima za prijevoz tekućeg goriva ne smije biti mrtvih prostora nepristupa niti svježem zraku, u kojima bi se mogli okupljati otrovni ili eksplozivni plinovi.

Bez prethodnog provjetravanja, odnosno pranja parom (degazacija) skladišta tankova, zabranjeno je u njima vršiti popravke.

Opće mjere sigurnosti za život

lanak 92.

Za slučaj prodiranja vode, moraju se na plovnom objektu nalaziti sprave za izbacivanje vode koje moraju odgovarati postojim propisima i biti tako udešene, da omogućuju izbacivanje vode iz svakog dijela korita plovnog objekta.

lanak 93.

Na plovnom objektu mora biti utvrđen naročiti signal za uzbunu (brodsko zvono, sirena, električno zvono i sl.) i raspored posade za slučaj uzbune.

lanak 94.

Zabranjeno je opterećivati plovni objekt preko linije najveće dozvoljenog gaženja, na palubi ukrcavati prekomjerne količine tereta ili ukrcavati veći broj putnika od plovidbenom dozvolom dopuštenog broja.

lanak 95.

Lako zapaljivi materijal može se ukrcavati samo na one objekte koji su specijalno opremljeni za prijevoz takvog materijala.

lanak 96.

Kormilarski uređaj mora u svim uvjetima plovidbe potpuno osiguravati upravljanje plovnim objektom i mora biti u ispravnom stanju.

Zapovjednik, odnosno starješina plovnog objekta dužan je najmanje triput za vrijeme plovidbene sezone, kao i prilikom svakog dodirivanja dna korita, detaljno pregledati kormilarski uređaj i ispitati ispravnost svih njegovih dijelova.

VII. OSTALE ODREDBE

lanak 97.

Prije početka građenja svakog novog plovnog objekta odnosno preuređenja već postojeće vlasnik je dužan u smislu čl. 17. Zakona o inspekciji rada zatražiti od nadležne republike inspekcije rada suglasnost po pitanju osiguranja tehničke i zdravstveno-tehnike zaštite posade plovnog objekta.

U tu svrhu poslodavac je dužan podnijeti nadležnoj republici koj inspekciji rada i Saveznoj sanitarnoj inspekciji jedan primjerak plana za izgradnju odnosno rekonstrukciji plovnog objekta u mjerilu 1:100, koji pokazuje položaj i opredjene prostorija određene za posadu, kao i detaljne nacrte sa odgovarajućim opisom ovih prostorija, koji u mjerilu 1:50 u detaljima pokazuje položaj svake prostorije, razmještaj namještaja i naprava, sredstava i uređaja za provjetravanje, osvjetljenje i grijanje, sanitарне uređaje i slično.

lanak 98.

Na svakom vremenu plovnom objektu mora se nalaziti najmanje po jedan primjerak svih zakona i propisa o njegovoj promjeni vodi nadležna inspekcija rada za unutrašnju plovidbu.

lanak 99.

Ukoliko ovim pravilnikom nisu posebno određene mјere tehničke i zdravstveno-tehnike zaštite na plovnim objektima unutrašnje plovidbe, primjenjivat će se sukladno propisi Opremog pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu.

lanak 100.

Odredbe ovog pravilnika primjenjivat će se na sve plovne objekte koji se budu gradili po njegovom stupanju na snagu.

Postojeće plovne objekte koji ne ispunjavaju propise ovog pravilnika u pogledu sigurnosti i tehničkih i zdravstveno-tehnih zaštitnih mjera pri radu dužni su vlasnici plovnog objekta u najkraćem roku, a najkasnije za jednu godinu, postepeno uskladiti sa odredbama ovog pravilnika.

Postojeće plovne objekte koji ne odgovaraju odredbama ovog pravilnika u pogledu brodogradnje, ukoliko su za njihovo prilagođavanje odredbama ovog pravilnika potrebni radovi manjeg opsega (dogradivanje, pregradivanje i sl.), dužni su vlasnici plovnih objekata u što kraćem roku a najkasnije za dvije godine, postepeno uskladiti sa odredbama ovog pravilnika.

Postojeće plovne objekte, koji ne odgovaraju odredbama ovog pravilnika u pogledu brodogradnje i ukoliko su za njihovo prilagođavanje potrebni radovi većeg opsega (podizanje nadgradnja, preinakanje rasporeda u potpalublju i sl.), dužni su poslodavci u što kraćem roku, a najkasnije za 5 godina uskladiti sa odredbama ovog pravilnika.

Postojeće plovni objekti koji ne odgovaraju odredbama ovog pravilnika a ne mogu se ni dograditi u vremenu, odnosno pregraditi u vremenu uskladiti sa odredbama ovog pravilnika u pogledu brodogradnje (na in gradnje, visina, raspored i veličina radnih, stambenih i drugih prostorija), nastavitiće plovidbu ako su važni za narodnu privredu. Takve objekte prilagoditi će vlasnik plovnog objekta, koliko je najviše moguće, odredbama ovog pravilnika, odnosno oni se moraju tako uređiti, da u njima život i zdravlje zaposlenih osoba ne budu ugroženi.

Rokove za postepeno ispunjavanje odredaba ovog pravilnika na postojeće im plovnim objektima određujuće nadležna inspekcija rada za unutrašnju plovidbu, vodeći računa o objektivnim i tehničkim mogućnostima i surađujući pri tome sa Saveznom sanitarnom inspekcijom.

VIII. KAZNENE ODREDBE

lanak 101.

Neizvršenje ili spre avanje izvršenja odredaba iz 1. 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 37., 40., 41., 42., 44., 55., 72., 75., 81., 86., 87., 88., 89., 90., 91., 92., 93., 94., 95., 96., i 97. ovog pravilnika kažnjava se kao prekršaj nov anom kaznom do 5.000 dinara.

lanak 102.

Neizvršenje ili spre avanje izvršenja svih ostalih odredaba ovog pravilnika kažnjava se kao prekršaj nov anom kaznom do 2.000.- dinara.

lanak 103.

Za prekršaje iz lanka 100. ovog pravilnika odgovaraju: rukovodilac odnosno vlasnik ili druga osoba, odgovorno za izvršenje spomenutih odredaba.

Za prekršaje iz lanka 101. odgovaraju pored osoba citiranih u prvom stavku ovog lanka još i zaposleni radnici ako se pri radu ne pridržavaju propisa ovog pravilnika i ne upotrebljavaju tehni ka i osobna zaštitna sredstva, koja su im stavljenia na rukovanje i upotrebu.

lanak 104.

Administrativno kazneni postupak vodi i rješenje u prvom stupnju donosi izvršni odbor kotarskog odnosno gradskog (rajonskog) narodnog odbora prema odredbama Osnovnog zakona o prekršajima.

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

lanak 105.

Odredbe ovog pravilnika, prilago ene objektivnim, materijalnim i tehni kim mogu nastima, primjenjivat e se do donošenja specijalnih propisa za svaku vrstu plovнog objekta, i na male teglja e za lokalnu službu (boksere), glibodere, stambene brodove, plovne dizalice, skele, pristane svih vrsta, splavi i ostale specijalne plovne objekte, na kojima stanuju osobe u radnom odnosu.

lanak 106.

Za plovne objekte koji prevoze zapaljive terete pored ovih propisa važe i odgovaraju i posebni propisi. (Naredba o postupanju prilikom prijevoza zapaljivih teku ina na tank-brodovima unutrašnje plovidbe od 29. svibnja 1948. godine Ministarstvo prometa br. 6178).

lanak 107.

U slu aju da se ure aji sredstava i naprave kojima se u ovom pravilniku uvjetuju higijenske i tehni ke zaštitne mjere tokom vremena tako usavrše, da pružaju bolju zaštitu života i zdravlja posade plovнog objekta takva se sredstva mogu primjeniti. Za primjenu ovih sredstava potrebno je pribaviti prethodnu suglasnost nadležne inspekcije rada za unutrašnju plovidbu i Savezne sanitarnе inspekcije.

lanak 108.

Pored nadzora nad izvršenjem tehni kih i zdravstveno-tehni kih zaštitnih mjera pri radu propisanih ovim pravilnikom, nadležna inspekcijska rada za unutrašnju plovidbu vršiće nadzor i nad primjenom svih drugih propisa po kojima je odgovorni rukovodilac odnosno vlasnik dužan poduzeti mjere da plovni objekti i njegove naprave budu u vijek u stanju koje pruža punu zaštitu zdravlja i sigurnost života zaposlenih osoba.

lanak 109.

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom objavlјivanja u “Službenom listu”.